
Title: *"Flere pikke på husmurene, tak!"*

Author(s): Marie Venø Thesbjerg

Source: CHARA – Journal of Creativity, Spontaneity and Learning, Vol. 2, No. 1 (2011)

Pages: 631-634

Published by: <http://www.chara.dk>

Stable Url: <http://www.chara.dk/artikler/20110104.pdf>

Digitized: march 15, 2011

Terms and Conditions of Use

Your use of the CHARA Journal archive indicates your acceptance and CHARA's terms and Conditions of Use, available at <http://www.chara.dk/information/terms.pdf>. CHARA's Terms and Conditions of Use provides, in part, that unless you have obtained prior permission, you may use content in the CHARA Journal archive only for your personal, non-commercial use.

Please contact the publisher regarding any further use of this work at redaktionen@chara.dk. Each copy or any part of a CHARA publication must contain the same copyright notice that appears on the screen or printed page of such publication.

CHARA is a not-for-profit organization founded in 2009. We work to create new knowledge on Creativity, Spontaneity and Learning and to build a common research platform that promotes the discovery and use of these resources. For more information on CHARA please contact redaktionen@chara.dk.

CHARA is collaborating with The Royal Library of Denmark to preserve and extend access to CHARA - Journal of Creativity, Spontaneity and Learning.

Flere pikke på husmurene, tak!

tanker om kreativitet og køn

Af Marie Venø Thesbjerg

Kreativitet er som en nisse, der overtager tanken, overmander sund fornuft, forfølger en idé og kaster sig rundt i jubel på gulvet, når den får lov. Hvem har styr på den? Kan den opdrages, administreres og lokkes frem til passende lejligheder?

Kreativitet er: - en evne til nyskabelse; idérigdom og evne til at realisere ideerne. Det siger min fremmedordbog fra 1993. Fordelen ved at have en ældre ordbog må være, at der ikke er gået inflation i ordet. Det har en afgrænset betydning. I modsætning til i dag, hvor alle har patent på kreativitet og grådigt bruger ”kreativ”, når de har lyst: Der findes bøger, der styrker virksomhedens kreative potentiale. Jeg kan købe mange kreative julegaver, finde kreative advokater, få en kreativ hobby, en kreativ finansiering af min andelsbolig og tage på kurser, der lærer mig, hvordan kreativitet kan blive en konkret og produktiv faktor i det daglige arbejde. Pyha! Ingen panik. Kreativiteten kan altså læres på et 2-dages kursus, den kan sættes i system.

Et insisterende legebarn på loftet

Jeg har ellers hele tiden forestillet mig den som en nisse. Den bor helt sikkert på loftet hos mig. Den rumsterer, leger, laver ballade, insisterer, teer sig til tider som et genstridigt barn, indtil den får sin vilje igennem og jeg gør, som den siger. Eller bruger den mere snedige metoder, hvor den lister sig ind på mig, overmander kontrollårnet, overvinder tanken og river mig fra daglige driftsopgaver og ind foran computeren for at se; kan den her idé sættes i gang, kan jeg skrive om det her? Kan jeg gøre det, som nissen tror?

Andre gange lister den rundt deroppe, jeg kan fornemme, at den har gang i noget, men det er ikke tydeligt hvad. Nissen kan også tage mit hjerte i sine hænder, og der bliver helt stille. I begyndelsen blev jeg lidt bange, når den lavede det nummer. Men så forstod jeg, at nissen ville have ro, stilhed og tid til eftertanke. Efter mange år har jeg vænnet mig til dens udtryk. Men jeg

har stadig ingen styr på den. Nogle gange forsvinder den og forlader mig, når jeg har allermest brug for den. Bliver den sur? Er der ikke sat nok grød frem til den? Jeg ved det ikke. Nogle gange er den bare væk.

Jeg panikker, hvis jeg SKAL komme på noget, eller jeg forsøger at nyde stilheden. Men ofte kommer nissen tilbage med fuldt drøn. Den giver et svirp i hjertekanalene, trykker blidt på tindingen og galopperer med en eksplosiv udladning ud gennem højre hjernehalvdel; Nissen overtager mig; jeg skriver. Om køn.

Flere pikke på husmurene, tak!

Køn er ikke med i ordbogen. Kønrøg er dog med: sort farvestof fremstillet af sod af harpiks. Måske udmærket til at tvære hele min artikel til i sort sod eller gøre emnet sort og hvidt. Maskulin har heldigvis fået sin plads i ordbogen: som er af hankøn, mandlig; mandig (mods. feminin). Sådan står der. Maskulin defineres selvfølgelig bedst i modsætning til feminin. Jeg tjekker derfor feminin: kvindelig; kvindagtig (mods. Maskulin, viril). Viril betyder altså det samme som maskulin: mandlig; mandig og kraftig. Jeg tænker straks på de fallossymboler, som bhutanere maler på deres husmure i Bhutan for at skræmme onde ånder væk. Nogle har en lille dekorativ sløjfe omkring sig, andre sprøjter sæddråber op i luften. De laver også fallossymboler i træ, som de hænger fra husets tag i alle fire hjørner. Jeg elsker den idé, at en penis kan beskytte huset mod det onde. Sikke en kraft! (Selv har jeg købt en lille træ en af slagsen i lyserød – for ligesom at markere at jeg også gerne vil beskyttes mod ondt – og at lyserød ikke udelukkende er en pigefarve).

Det ville se mærkeligt ud at male et kvindeligt kønsorgan på husvæggen, ik?

Det giver bedre mening at lade et blottet ovalt, kvindeligt kønsorgan beskytte gamle kirker og borge i Irland. Helt seriøst; jeg har rejst rundt i Irland for at finde såkaldte Sheela na gigs, som er et udtryk for kvinder og deres kønsåbning, der er hugget ud i sten og sat ind i væggen på kirker eller borge - flere steder over døråbningen. Nogle mener, de er placeret der for at beskytte mod død og onde ånder. Andre ser dem som frugtbarhedsgudinder. En forsker fra Nationalmuseet i Irland, som jeg talte med dengang, forklarede, at sheela'erne var placeret der i middelalderen for at skræmme pilgrimme. Folk/mænd skulle nødig blive afledt fra pilgrimsrejsens formål og i stedet blive fristet af kvinder på vejen. Derfor er de gengivet som grimme og forvrængede til skræk og advarsel i stedet for at være afbilledet som smukke eller kraftfulde blikfang. Nogle sidder i hug og hiver deres skamlæber fra hinanden, så de blotter et stort overdimensioneret hul. Andre er udhugget med kraftige ribben. Det er for at være helt ærlig dybt forunderligt, at de kvindelige stenfigurer pryder kirker. Og kreativt i ordets ypperste forstand.

I denne sammenhæng virker kvindens kønsorgan kraftfuldt, ækelt og skræmmende, mens kvaliteten af de bhutanske fallosmalerier er et kraftfuldt, stolt og flot udtryk.

Vores stereotype definition af manden som det kraftfulde, modige, stærke og handlende væsen – hænger vel logisk set sammen med hans kønsorganer, som hænger uden på kroppen og har et energisk udtryk i erigeret form. Hvorimod kvinden er den indadvendte, den omsorgsfulde og følelse. Selvfølgelig fordi kønsorganet er skjult, og fordi hun føder børnene og har en medfødt evne til at passe på dem. Der er vist noget med, at hun passer godt på sine æg og er lidt tilbageholdende i sammenligning med manden, der skal sprede sin sæd, og som er vant til at gå på jagt og nedlægge et bytte. Så langt så godt.

Modsætninger og medfølelse mænd

Det er en umulighed at skrive om kreativitet og køn, fordi nogle af menneskelivets eksistentielle vilkår og altafgørende forunderligheder ligger indlejret i de to ord. Derfor overvejer jeg stadig, hvad jeg mon skal stille op for at fange noget, der bare kommer i nærheden af den mænge viden, refleksion og nerve, der gemmer sig i denne cocktail. Jeg kender mange kvinder, der rummer de traditionelle maskuline kvaliteter. De er handlekraftige, udfarende, gode ledere, målrettede og er til tider aggressive. Mange kvinder er stærkere end manden, ikke fysisk, men mentalt, sprogligt og følelsesmæssigt.

Og på samme måde kender jeg mange mænd, der har de traditionelle feminine egenskaber som blidhed, nænsomhed, omsorg og følsomhed i højere grad end de typisk maskuline træk. Jeg kender også mænd, der er kvinderne overlegne mentalt, følelsesmæssigt og sprogligt. Det interessante er energierne i modsætningerne. Ligesom yin og yang – altings iboende dualitet. Eller som den indiske Gud Shiva, der både repræsenterer og indeholder det destruktive, der ødelægger og det genopbyggende, der skaber på ny. Måske er de maskuline træk, som vi har defineret dem i vores kultur, ikke de samme i andre kulturer og traditioner? I buddhisme repræsenterer kvinden visdom, mens manden repræsenterer medfølelse; de to kvaliteter, der i forening skaber vejen til oplysning. For mig handler det om kvaliteter eller energier, der kommer til udtryk i forskellig form i forskellige mennesker. Kvaliteterne kan bruges både positivt og negativt alt efter situationen.

Nogle gange har vi svært ved at acceptere det, vi selv rummer. Hvorfor mon? Er det bedre at rumme nogle af energierne frem for nogle andre? Kan vi selv styre hvilke af de mandlige og kvindelige energier, som er i os? Kan vi trække dem ud og bruge dem i de situationer, hvor vi synes de egner sig bedst? Kommer de helt af sig selv? Er de fuldautomatiske som andre af kroppens

systemer, som vi ikke tænker over? Er energierne en del af vores identitet, vores temperament eller personlighed? Og er de i så fald hele tiden påvirket af vores oplevelser – og ændrer de sig tilmed hele tiden med tiden?

Kreativitetens KAPOWWW!

Og hvordan kan vi regne med dem, når kreativiteten råder, de feminine og maskuline energier?

Er de del af kreativiteten – eller er kreativiteten uden køn? Hvilken energi er kreativiteten da? Den lyst, evne, og energi til at få ideer, til at skabe nyt, til at få dem ud i livet. Kommer de med røp fra Gud, som erkendelser, som indre kræfter eller som en evne, der skal arbejdes med igen og igen? Eller som nissen uden køn, der driller og dukker op som det passer den?

Vi får alle ideer hele tiden. Måske ikke nye banebrydende opfindelser, genetiske kortlægninger eller gennembrud til at redde finanskrisen, men der tegner sig konstant ideer i vores hjerner; sådan skal min bog se ud, når den er færdig, sådan ser min kollegas mand nok ud, jeg forestiller mig, hvordan festen bliver på lørdag, jeg kan lige se det for mig! Eller hvad med, at vi lige gør sådan her? Der sker sådan set noget hele tiden – deroppe i hjernen i kombination med forskellige handlinger eller tanker. Forestillinger, billeder, lyde, drømme og ideer suser rundt i én pærevælling. Men er alt det tankeblæver særlig kreativt. Hvordan omformer vi det til noget? Hvornår rammer vi noget særligt? Jeg har ingen svar. Men når det sker - KAPOWWW! Er jeg ikke i tvivl om, at jeg har ramt noget, som jeg må forfølge. Så er det som om nissen får sin vilje – og i jubel kaster sig rundt på stuegulvet på loftet for dernæst at pumpe nye ideer rundt i organismen, som må prøves af... og hvem kan forløse dem?

- Kom nu! Jeg vil, jeg vil! Giv mig mere tid, råber nissen.

Dagen er gået og mere til. Jeg opdager, at jeg må hente min søn i dagplejen – allerede forsinket, forstumlet og en smule forbandet over at være taget ved næsen af nissen, når jeg nu ikke havde tid. Men mest af alt forundret.